

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การมีส่วนร่วมในงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
ในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่

ผู้วิจัย นางอารีรักษ์ ชัยเพชร

สาขา การวิจัยและพัฒนาท้องถิ่น

กลุ่มวิชา บริหารจัดการศึกษา

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

ประธานกรรมการ รองศาสตราจารย์ ดร. ประพันธ์ ธรรมไชย
กรรมการ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อรพินทร์ ศิริบุญมา

คณะกรรมการสอบ

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. ประพันธ์ ธรรมไชย)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อรพินทร์ ศิริบุญมา)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พนมพร จันทระปัญญา)

บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏเชียงใหม่ อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการวิจัยและพัฒนาท้องถิ่น

.....รักษาการคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อรพินทร์ ศิริบุญมา)

วันที่.....เดือน เมษายน พ.ศ. 2547

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏเชียงใหม่

หัวข้อวิทยานิพนธ์ : การมีส่วนร่วมในงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
ในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่

ชื่อผู้วิจัย : นางอารีรักษ์ ชัยเพชร

สาขา : การวิจัยและพัฒนาท้องถิ่น

กลุ่มวิชา : บริหารจัดการศึกษา

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

: รองศาสตราจารย์ ดร. ประพันธ์ ธรรมไชย ประธานกรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อรพินทร์ ศิริบุญมา กรรมการ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมในงานวิชาการ ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในงานวิชาการ และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภูมิหลังและการพัฒนาศักยภาพ กับการมีส่วนร่วมในงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ คือ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ ในปีการศึกษา 2545 จำนวน 227 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามที่ถามเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวข้างต้น นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์โดยใช้ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบไคสแควร์ และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานส่วนใหญ่มีอายุตั้งแต่ 40 ปีขึ้นไป สำเร็จการศึกษา ระดับประถมศึกษาตอนต้น ประกอบอาชีพทำสวน รายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 5,000 บาท เป็นผู้แทนผู้ปกครองนักเรียน มีความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตน ได้รับข้อมูลข่าวสารทางการศึกษานาน ๆ ครั้ง และมีส่วนร่วมในงานวิชาการปานกลางทุกด้าน โดยเรียงจากมากลงไป คือ มีส่วนร่วมเป็นที่ปรึกษา มีส่วนร่วมปฏิบัติงาน มีส่วนร่วมตัดสินใจ และมีส่วนร่วมในการประเมินผล ตามลำดับ

ส่วนความสัมพันธ์ระหว่าง ภูมิหลังของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเกี่ยวกับอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ กับการมีส่วนร่วมในงานวิชาการพบว่า ไม่มีความสัมพันธ์กันที่ระดับ.05 แต่กับภูมิหลังเกี่ยวกับสถานภาพทางสังคมพบว่ามีความสัมพันธ์กันที่ระดับ.05 ในขณะที่ความสัมพันธ์ระหว่างการพัฒนาศักยภาพ ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านความรู้

ความเข้าใจกับการมีส่วนร่วมในงานวิชาการพบว่าไม่มีความสัมพันธ์กันที่ระดับ .05 แต่กับการได้รับ
ข้อมูลข่าวสารทางการศึกษาพบว่า มีความสัมพันธ์กันในเชิงลบค่อนข้างต่ำที่ระดับ .05

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

The Title : Participation in Academic Affairs of Basic Education Institution Committee in Primary Schools, Mae Taeng District, Chiang Mai Province

The Author : Mrs.Areeruk Chaipet

M.A. Degree Program : Community Research and Development

Thesis Advisors : Associate Professor Dr.Prapan Thumachai Chairman
Assistant Professor Dr.Aurapin Siriboonma Member

ABSTRACT

This study investigated participation in academic affairs of basic education institution committee along with relationships between the background of committee members and potential development with academic affairs participation. The sample under study comprised 227 basic education institution committee members in Mae Taeng District primary schools, Chiang Mai Province during the 2002 academic year. The instrument used was a questionnaire with item asking about essentials of the previous mentioned topic. Whereupon, the collected data were analyzed through the applications of frequency, percentage, mean, standard deviation, chi-square test and Pearson's product moment correlation.

The findings were summarized as follows :

Most respondents were farmers, parent representatives, 40 and above years of age, completed their education at the lower primary school level with income of less than 5,000 baht per month. They understood their roles and functions and occasionally obtained educational news/information. They participated in every aspect of academic affairs moderately, i.e., advising, performing work, making decision and evaluation, respectively.

As for respondents' background in educational attainment, occupation and income with academic affairs participation; significant relationships were not found between them at the .05 level. In contrast, significant relationship was found between respondents' social status and academic affairs participation at the .05 level. Moreover, no significant relationship was found

between respondents' potential development on knowledge and understanding with academic affairs participation at the .05 level. Whereas, low negative significant relationship was found between educational news / information obtained and academic affairs participation at the .05 level.

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาจากรองศาสตราจารย์ ดร.ประพันธ์ ธรรมไชย ประธานคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อรพินทร์ ศิริบุญมา กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ ตรวจสอบ และเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ มาโดยตลอด ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พนมพร จันทระปัญญา ผู้ทรงคุณวุฒิตัวแทนบัณฑิตวิทยาลัย ที่ให้ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงแก้ไขวิทยานิพนธ์ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น รวมทั้งคณาจารย์ผู้เกี่ยวข้องในสถาบันราชภัฏเชียงใหม่ทุกท่าน ที่ได้ให้ความรู้ความเข้าใจและประสบการณ์เกี่ยวกับแนวคิดทฤษฎี ซึ่งเป็นพื้นฐานสำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงขอกราบขอบพระคุณทุกท่านอย่างยิ่ง

ขอขอบพระคุณบัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏเชียงใหม่ ที่ได้อนุเคราะห์ทุนอุดหนุนสำหรับการวิจัยครั้งนี้ รวมทั้ง คณะผู้บริหาร ศึกษานิเทศก์ และกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในโรงเรียนประถมศึกษามหาแม่แดง ที่อำนวยความสะดวกและให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูลสำหรับการวิจัย ขอขอบคุณ คุณสุรสิงห์ แสงโสด ที่ให้ความช่วยเหลือในการวิเคราะห์ข้อมูลและเสนอแนะในการประมวลผลการวิจัย

นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังได้รับกำลังใจและความช่วยเหลือเป็นอย่างดีจากบุพการี บุคคลในครอบครัว เพื่อนนักศึกษา ผู้บริหารและเพื่อนร่วมงานในโรงเรียนรำเปิงวิทยา ทำให้การปฏิบัติงานวิจัยบรรลุผลสำเร็จตามความมุ่งหวัง

ผู้วิจัยจึงขอขอบพระคุณในความกรุณาของทุกท่านเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้

อารีรักษ์ ชัยเพ็ชร

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ข
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ง
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ณ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	3
สมมุติฐานในการวิจัย.....	3
ขอบเขตการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในงานวิชาการ.....	7
ความหมายและความสำคัญของการมีส่วนร่วม.....	7
การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา.....	8
ลักษณะของการมีส่วนร่วม.....	13
ความเป็นมาและบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	16
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	21
กรอบความคิดในการศึกษา.....	26
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	27
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	27
การรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล.....	28
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	28
การหาคุณภาพของเครื่องมือ.....	29

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	30
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	30
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	32
การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย.....	32
การวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	42
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	58
สรุปผลการวิจัย.....	60
อภิปรายผล.....	61
ข้อเสนอแนะ.....	66
บรรณานุกรม.....	68
ประวัติผู้วิจัย.....	74
ภาคผนวก.....	75
ภาคผนวก ก สำเนาหนังสือราชการที่เกี่ยวข้อง.....	76
ภาคผนวก ข แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	78

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
4.1	ข้อมูลที่จัดเก็บและได้รับคืนจากกลุ่มตัวอย่าง.....	33
4.2	อายุของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	34
4.3	ระดับการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	35
4.4	อาชีพหลักของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	36
4.5	รายได้จากอาชีพหลักของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	37
4.6	สถานภาพทางสังคมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	38
4.7	ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	39
4.8	การได้รับข้อมูลข่าวสารทางการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน.....	41
4.9	การมีส่วนร่วมในงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	43
4.10	ความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับการมีส่วนร่วมในงานวิชาการ ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	48
4.11	ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับการมีส่วนร่วมในงานวิชาการ ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	49
4.12	ความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพกับการมีส่วนร่วมในงานวิชาการ ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	50
4.13	ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้กับการมีส่วนร่วมในงานวิชาการ ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	51
4.14	ความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพกับการมีส่วนร่วมในงานวิชาการ ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	52
4.15	ความสัมพันธ์ระหว่างการพัฒนาศักยภาพของคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานกับการมีส่วนร่วมเป็นที่ปรึกษา.....	53
4.16	ความสัมพันธ์ระหว่างการพัฒนาศักยภาพของคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานกับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ.....	54
4.17	ความสัมพันธ์ระหว่างการพัฒนาศักยภาพของคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานกับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน.....	55

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
4.18	ความสัมพันธ์ระหว่างการพัฒนาศักยภาพของคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานกับการมีส่วนร่วมในการประเมินผล.....	56
4.19	ความสัมพันธ์ระหว่างการพัฒนาศักยภาพของคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานกับการมีส่วนร่วมรวมทุกด้าน.....	57

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่